

Kennismaking met de 7 werken van barmhartigheid

Situering

In deze les maakt u kennis met de zeven werken van barmhartigheid. Het is een globale kennismaking, maar door het opgedane kennis en inzichten te verwerken in een viering beklijft het goed.

Het kan daardoor ook inspireren om in actie te komen.

Het is bedoeld voor mensen, die zich willen verdiepen in de betekenis van de werken van barmhartigheid in deze tijd. Dit kan in parochieverband of met meerdere parochies samen.

Enige voorbereiding is gevraagd voor het zoeken van foto's en het voorbereiden van de viering. Dit kost echter weinig tijd.

Opzet

1. Matheus 25, tekst 1

Lees de tekst

2. Foto's

Zoek foto's die te maken hebben met de 7 werken van barmhartigheid.

3. Beantwoorden vragen in groepen,

Tekst 2 geeft een aantal vragen per werk van Barmhartigheid. Beantwoord en bespreek die vragen.

4. Viering

- Opstelling met twee menora's, afbeeldingen werken van barmhartigheid, muziek
- muziek
- Samenzang: Hij ging van stad naar stad (tekst 3)
- Antwoorden uit groepen plus ontsteken van menora, hierbij wordt steeds een stukje van het gedicht van tekst 5 gelezen
- muziek
- Luister Christen (tekst 4)
- Muziek
- Nogmaals foto's bekijken met voorlezen van tekst 5
- Hij ging van stad tot stad (laatste couplet)
- muziek

Bijlagen

Tekst 1 Barmhartigheid Matheus 25

Uit: De Nieuwe Bijbelvertaling, 2004

Wanneer de Mensenzoon komt, omstraald door luister en in gezelschap van alle engelen, zal hij plaatsnemen op zijn glorierijke troon. Dan zullen alle volken voor hem worden samengebracht en zal hij de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt; de schapen zal hij rechts van zich plaatsen, de bokken links. Dan zal de koning tegen de groep rechts van zich zeggen: "Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. Want ik had honger en jullie gaven me te eten, ik had dorst en jullie gaven me te drinken. Ik was vreemdeling, en jullie namen me op, ik was naakt, en jullie kleedden mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe." Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden: "Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en u te drinken gegeven? Wanneer hebben we u als vreemdeling gezien en opgenomen, u naakt gezien en gekleed? Wanneer hebben wij gezien dat u ziek was of in de gevangenis zat en zijn we naar u toe gekomen?" En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan.".....

7^e werk

In Tobit 1 staat naast het voeden van de hongerigen, het kleden van de naakten, het begraven van de doden. Dit is als zevende werk van barmhartigheid toegevoegd. In de Joodse traditie al lang een onderdeel van de reeks.

8^e werk

Nog later kwam een achtste werk onder de aandacht: het brengen van vrede. In de 12e eeuw werden 7 geestelijke werken van barmhartigheid toegevoegd. Barmhartigheid lijkt nooit af.

Tekst 2 Werken van Barmhartigheid

Wat is een actuele vertaling en hoe kunnen we ze ondersteunen?

- *De hongerigen voeden....*

Wie zijn de hongerigen in deze samenleving?

Hoe kunnen we ze voeden?

- *De dorstigen laven...*

Wie zijn tegenwoordig de dorstigen?

Hoe kunnen we ze laven?

- *De vreemdeling huisvesten...*

Wie zijn de vreemdelingen?

Hoe kunnen we ze huisvesten?

- *De naakten kleden....*

Wie zijn de naakten?

Hoe kunnen we ze kleden?

- *De zieken bezoeken...*

Wie zijn de zieken?

Hoe kunnen we ze bezoeken?

- *De gevangenen bezoeken...*

Wie zijn de gevangenen?

Hoe kunnen we ze bezoeken?

- *De doden begraven...*

Wie zijn de doden?

Hoe kunnen we ze begraven?

Tekst 2a Informatie

Sommige werken spreken voor zich. Bij andere is het wat minder voor de hand liggend. Daarom geven we hier wat suggesties om ophoud te voorkomen. Het is voor de viering belangrijk dat bij ieder onderwerp iets genoemd wordt. Anders worden niet alle kaarsen aangestoken.

Hongerigen voeden.... mensen die hongerigen naar gerechtigheid, arme mensen, mensen met hoge schulden, asielzoekers die buiten alle regelingen vallen. Maar ook mensen met een onstilbare materiële honger, die eigenlijk ander voedsel nodig hebben om verzadigd te raken.

Dorstigen laven.... Jongeren die op zoek zijn naar antwoorden op levensvragen, verslaafden een alternatief bieden voor hun verslaving.

De vreemdelingen huisvesten.... Vluchtelingen, mensen met onaangepast gedrag toch een plaats in de samenleving geven. Ook mensen die niet meehunnen door lichamelijke, geestelijke of sociale beperkingen die vreemdeling zijn geworden in hun eigen omgeving.

Naakten kleden... Vluchtelingen, zwervers, mensen die steeds de laatste mode volgen, omdat ze zich onzeker voelen, mensen die afhankelijk zijn van instanties en hun hele hebben en houden bloot moeten geven.

Zieken bezoeken... Zieken, mensen met een beperkte mobiliteit, maar ook hun mantelzorgers die soms verlamd zijn in hun eigen ontwikkeling door de zorg die ze hebben..

Gevangenen bezoeken... Psychiatrische patiënten, mensen die vast zitten in trauma's, familie van criminelen.

Doden begraven... Mensen die met hun geliefde mee zijn gestorven, nabij zijn. Mensen zonder perspectief of op een dood spoor.

Tekst 3 Alles heeft Hij welgedaan

Huub Oosterhuis

Hij ging van stad tot stad
en sprak: 'Tot u ben Ik gezonden.'
Voor zieken en gewonden
had Hij een woord, een onderdak.

*Alles heeft Hij wel gedaan
tot wie zou ik anders gaan.*

Hij gaf aan blinden het gezicht.
De nacht heeft Hij verdreven,
gaf doden weer het leven.
Waar Hij voorbij ging werd het licht.

*Alles heeft Hij welgedaan
tot wie zou ik anders gaan.*

Daags voor dat Hij gestorven is
heeft Hij het brood genomen.
'Hiertoe ben ik gekomen.
Doe dit tot mijn gedachtenis.'

*Alles heeft Hij welgedaan
tot wie zou ik anders gaan.*

En al wie Jezus' naam belijdt
zal wonderen verrichten
en als een lamp verlichten
de lange gang van onze tijd.

*Alles heeft Hij welgedaan
tot wie zou ik anders gaan.*

Tekst 4 Luister christen

Gebed uit de Filippijnen

Uit: Jan Brok, Geef ons heden ons dagelijks brood, bidden met de armen, z.p,z.j.

Luister christen,
ik was hongerig
en jij vormde een actiegroep
en bediscussieerde mijn honger.
Ik dank je.

Ik was in de gevangenis
en stil sloop jij weg
naar de kapel in je kelder
en bad om mijn vrijlating.
Ik dank je.
Ik was naakt
en ernstig ben je nagegaan
en heb je gediscussieerd
of mijn naaktheid wel ethisch was.
Ik dank je.

Ik was ziek
en je knielde en dankte God
voor jouw eigen goede gezondheid.
Ik dank je.

Ik was dakloos
en jij preekte tot mij
over geestelijk onderdak
en de liefde van God.
Ik dank je.

Ik was eenzaam en verlaten
en je liet me alleen
om voor mij te gaan bidden.
Ik dank je.

Je bent vroom en bij God.
Maar ik, ik ben nog steeds
hongerig, alleen, naakt,
ziek en gevangen,
dakloos en koud.

Tekst 5

Aad Eenland, Barmhartigheid en gerechtigheid omarmen elkaar, Gedichten bij de zeven werken van Barmhartigheid, Zoetermeer. Uit: Red: Ton van de Ende, Zeven werken van barmhartigheid, Diaconaal werkboek, Rotterdam.

Honger

Uitzichtloos leef ik onder het bestaansgewicht.
Barmhartigheid ziet honger mij verslijten.
Zij keert zich naar mijn aangezicht
en brengt mij naar het licht van voedsel –
dag na dag gerechtigheid.

Dorst

Van het vroegste licht tot het vroegste licht:
stil staat mijn lijfsbehoud achter het zwart van mijn ogen.
Barmhartigheid kent mij vanuit mij en schenkt mij water –
bron van gerechtigheid.

Vreemdeling

In mijn land en lijden ligt onbewogen lichaamspijn.
Niemand aan mijn hand veraf.
Vreemdeling ben ik: weer weerloos.
Barmhartigheid heelt de angsten die mij leven –
thuiskomst in gerechtigheid.

Naakt

Mijn lichaam schamel in kleren van vale kleur;
krenkend tot op het bot.
Barmhartigheid staat voor mijn naakt gelaat
en kleedt mij in warmte en waardigheid –
mantel van gerechtigheid.

Ziek

Kracht heeft zich uit mij teruggetrokken;
ik val om in mijn ontluistering.
Barmhartigheid buigt naar mij en
heft mij op voordat de breekbaarheid breekt –
levenwekkende gerechtigheid.

Gevangen

De grijze ruimte sluit volkomen om mijn niets-zijn;
ruimt mij op in trage dagen.
Barmhartigheid luistert naar mijn opsluiting
en besluit tot bezoek –
troostende gerechtigheid.

Dood

Mijn lichaam wijkt;
naam en adem heb ik verlaten.
Barmhartigheid draagt mij op handen de doodsnacht uit:
de tijd is overleefd.
Gerechtigheid hier ben ik.